

СИСТЕМА КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Горбенко С.А., здоб. вищ. осв. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.М. Филипенко**

Державний біотехнологічний університет

Однією з головних задач для окремо взятого підприємства, що працює в сучасних умовах господарювання, є створення інструментарію, які могли б допомогти модернізувати організаційну і інформаційну структуру підприємства так, щоб вирішувалися базові проблеми його розвитку, які в подальшому змогли забезпечити позитивний результат діяльності підприємства в майбутньому. На сьогодні, до такого інструментарію можна віднести систему контролінгу, його методи, інструменти та принципи.

Одним з найбільш важливих напрямів зростання ефективності роботи підприємства є вдосконалення системи менеджменту за допомогою створення системи контролінгу як функціонально відособленого напрямку економічної роботи на підприємстві, пов'язане з реалізацією фінансово-економічної функції в менеджменті для ухвалення оперативних і стратегічних управлінських рішень.

Розробка методів і інструментів внутрішньо-фірмового контролінгу передбачає рішення, принаймні двох завдань:

- розробка системи планування і бюджетування витрат підприємства в системі контролінгу;
- організація обліку і методів оцінки результатів господарської діяльності в системі контролінгу.

Спеціальної ж типової методики вирішення поставлених завдань і порядків розрахунку поки не існує.

Аналіз публікацій в області контролінгу і управлінського обліку дозволяє лише вивчити принципи і інструменти контролінгу, суть предмету контролінгу. Відсутні методики і порядки розрахунків планових і звітних показників діяльності підприємства, відсутня повна система витратних і оцінних показників, немає чіткого викладу системи планування і бюджетування з погляду контролінгу.

Контролінг, будучи концепцією системного управління, з метою забезпечення довгострокового ефективного функціонування підприємства організується там, де управління переживає кризу або господарська діяльність не задовольняє сучасних вимог ринку.

Існують кілька чинників, які є спонукальним мотивом для створення системи контролінгу на підприємстві. Підставою можуть

бути такі фактори: погіршення економічних показників підприємства; поява нових, або зміна старих цілей функціонування підприємства; відсутність погоджених цілей; застарілі методи планування, калькуляції та аналізу, що не задовольняють керівництво підприємства; дублювання або відсутність деяких функцій персоналу, та можливі конфліктні ситуації при їх виконанні.

За наявності одного чи кількох перелічених вище чинників найчастіше має місце ряд передумов впровадження системи контролінгу за такими напрямками: організація, продукція, закупівлі, персонал, устаткування, система інформаційного забезпечення і звітність.

Аналіз зарубіжної і вітчизняної практики впровадження контролінгу показує, що рішення про розробку і впровадження системи контролінгу слід приймати за умов погіршення основних показників діяльності підприємства.

Зміст будь-якої системи контролінгу полягає в її орієнтації на ціль, подальший розвиток і виявлення вузьких місць. Необхідними інструментом для цього є діагностика методом слабких сигналів про можливі ризики для подальшого успішного функціонування підприємства. Ці слабкі сигнали виявляються, зазвичай, в мало помітних тенденціях та ознаках. Ще одним важливим чинником у процесі впровадження системи контролінгу на підприємстві – це наявність достатніх фінансових та людських ресурсів у підприємства.

Система має складатися з стратегічного і оперативного контролінгу. Стратегічний контролінг дозволяє визначити сукупність дій, що забезпечує довгострокове існування підприємства на ринку; оперативний – оцінити вигідність прийнятих стратегічних рішень і забезпечити короткостроковий успіх у вигляді отримання прибутку. Регулювання оперативного процесу здійснюється шляхом безперервного зіставлення планових даних з фактичними.

В основі концепції контролінгу закладено прагнення забезпечити успішне функціонування організаційної системи, як в короткостроковому, так і в довгостроковому періоді шляхом побудови на підприємстві ефективної системи прийняття та реалізації функції контролю та аналізу управлінських рішень, що забезпечує досягнення оперативних і стратегічних цілей підприємства. Контролінг, як правило, реалізується через комплекс завдань у сферах обліку, підтримки процесів планування та контролю за реалізацією планів, забезпечення керівництва аналітичною інформацією та фінансового менеджменту.